

Jsem adoptivní babička. Neuklízím, čtu

<< Emília Gejdošová je druhým rokem v penzi. Nyní vypomáhá s hlídáním čtyř dětí dvěma rodinám v Brně. Foto Právo – Petr Horník

„Hledáme adoptivní babičku pro našeho tříletého syna. Nastupuji do práce,“ tak zní běžný inzerát na webech pro seniory, v němž maminka shání opatrování pro svou ratolest. Jejich počet dávno převyšuje nabídku.

>> Lenka Hloušková

Nicméně aktivních senierek, seniorů, kteří se ochotně věnují cizím dětem, v Česku také rok od roku přibývá. A nezřídka za podobné aktivity neberou ani korunu.

Prarodiče kdysi bývali poměrně častou jistotou při hlídání vnoučat v odpoledních hodinách, v případě jejich nemoci, o prázdninách. To již neplatí. Většina z nich v době, kdy se jim narodí pokračovatelé rodu, chodí ještě do práce, mívají vlastní zájmy, bydlí daleko od mladých nebo jim péči neumožňuje jejich zdravotní stav.

Do módy proto v posledních letech přišli adoptivní babičky a dědečkové – lidé, kteří mají vhodný věk, čas a hlavně ochotu věnovat se cizím dětem, a to nejen přímo v je-

jich rodinách, ale také třeba ve školkách.

Andrejka a Barča, holky na hlídání

Třiašedesátiletá Brňanka Emília Gejdošová je druhým rokem v penzi. Než do ní šla, ztratila práci v bance, novou kvůli věku nenašla. Právě tehdy si uvědomila, že by se ráda starala o děti. „Čím menší, tím lepší,“ směje se. Vlastní

potomky nemá, ale kdysi hodně pomáhala sestře v péči o ty její. Když se v roce 2012 doslechla o nabídce tamního Centra pro rodinu a sociální péči a službě Trojlístek: být nevlastní babičkou v rodinách, kde jejich „práva“ není či nefunguje, nezaváhala.

Následovaly měsíce schůzek s možnými „příbuznými“, v restauracích, na hřištích, v bytech. Nalezení těch vhodných se hned nedařilo. „Musíte se líbit rodičům, dětem. Někdo má i nereálné představy, co byste měla dělat. Vyšlo to napočtvrté,“ ohlíží se zpátky.

Nyní se stará o dvě dívky: šestiletou Andrejku a desetiletou Barču. Vyzvedává je ze školky, školy, hraje si s nimi, někdy jim pomůže s úkoly. „Chodívala jsem k nim domů dvakrát týdně, od září je to už jednou. Starší z holek je šikovná, dokáže se postarat o mladší,“ vysvětluje. Rytmus hlídání se jinak běžně přizpůsobuje škole.

Úzký vztah má také s další svěřenkyní, dvouletou Julinkou, o niž se stará doslova od malička. Dochází k ní na jedno odpoledne v týdnu skoro dva roky. Za tu dobu patří do rodiny, v létě byla dokonce na svatbě jejích rodičů. „Jak já byla nadšená, když jsem Julinku, ani ne čtyřměsíční,

poprvé chovala,“ líčí Gejdošová. Teď se ze všeho nejvíc těší na její nedávno narozenou sestřičku, na nové skutečné drobátko.

Kvůli penězům to není

O hlídání malých dětí je obecně mezi trojlístkovými náhradními babičkami velký zájem, průměrnému svěřenci je pak tři až deset let. Za práci dostává každá z nich od rodiny padesát korun na hodinu. „Vím snad jen o jedné paní, jež měla víc, jenže ta ještě uklízela. Do toho bych nešla. Jen kvůli penězům vše dělat nemůžete. Leckdy dojíždím desítky minut k dětem, abych s nimi hodinu pobyla, pak se vracím domů. Mám je ráda. A doufám, že i ony mě,“ říká.

Jak to chodí jinde, zjišťuje na pravidelných setkáních s kolegyněmi. Aktivních je v Brně a okolí kolem devadesáti náhradních babiček, zájem o ně až dvojnásobný. Zkušenosti mívají obdobné. Je prý poměrně běžné, že biologičtí prarodiče se do péče o vnoučata aktivně nezapojují, i když bydlí poblíž mladých.

„Někdy jim to nedovolí zdraví, často jen nechtějí,“ vyjmenovává. Sama jejich postoj moc nechápe. Vedle dětí totiž pečuje především o 93letou mámu, které patřívají její dopoledne. „Hlídání je pro mě relaxací. Nakoupím, projdu se, popovídám si,“ říká. A co je na tom nejtěžší? Domluvit se s „vnoučaty“ na pravidlech.

„Ti starší někdy odmouhvají. Pak je musím umluvit, aby udělali, co musí. Někdy to funguje. Na zadek jsem ještě nikdy nikomu nedala. Ale kdyby byla vnoučata moje, sem tam by dostala. Jenže já nejsem ta, co jim má zakazovat druhou třetí čokoládu. Od toho mají rodiče,“ uzavírá.

Předškoláci a Modroočko

Je čtvrtek, půl desáté ráno. Děti v pražské sídlištní školce Petřiny Jih právě dosvačily. Už několik minut sedí v kruhu. „Babička bude čist,“ odpovídají na můj dotaz, co se bude dít. Třiaosmdesátiletá Anna Vojtíšková nasazuje na hlavu bílý pohádkový klobouk a začíná se vpytávat na postavy z knihy Kocourek Modroočko, kterou drží na klíně: „Co dělaly kočičky? Jak se jmenovaly? Kdo tam byl ještě? A kdo vám četl pohádku?“

Zjišťuje si, jak se její posluchači na dnešek připravili. Vzájemně se znají. Byla s nimi totiž v rámci programu Babička a dědeček do školky už v pondělí, úterý a ve středu, kdy jim také předčítala. Děti od ní navíc při prvním setkání získaly pohádkové bloky, aby mohly s rodiči plnit „domácí úkoly“. S aktivním zapojením rodičů se prostě v projektu počítá. Oni nezklamali. Třídou se ozývá

Projekt Babička a dědeček do školky

- Spojuje tři generace. Děti nosí domů vytištěné pohádky od babiček a rodiče mají za domácí úkol přečíst je ratolestem před spaním.
- Byl spuštěn v roce 2012 ve Frýdku-Místku, kde se do něj zapojily tři MŠ, 14 babiček a 1 dědeček. Je součástí kampaň Celé Česko čte dětem.
- Ideální senioři by měli být starší 55 let, jejich věkový průměr je mezi 60 až 70 lety.
- Nyní se ho účastní více než stovka školek, odhadem 500 aktivních seniorů.
- Je hrazený z grantů několika nadací.

>> Anna Vojtíšková chodí předčítat do pražské mateřské školky Petřiny Jih. Poté, co zaklapne knížku, usedá ke stolku s výtvarnými potřebami a pomáhá předškolákům lepit, stříhat nebo je jen pohládí. Foto Právo – Jan Handrejch

>> Součástí pohádkového čtení je pokládání otázek. Foto Právo – Jan Handrejch

vají správné odpovědi, jedna přes druhou.

Paní Vojtíšková je spokojená. Vezme knihu a začíná vyprávět nový Modroočkův příběh. Záměrně jej opět nedokončí. „Jak je to dál?“ zebroní posluchači. „To se dozvíte od rodičů,“ reaguje. Slova zazní do všeobecného lomu, drobtina se přesouvá ke stolkům se čtvrtkami, krepáky, lepidly a nůžkami. Začíná tvůrčí činnost, dnes se vyrábějí kočíčky. Hluk nabírá na obrátkách.

Pohladí, vyslechnou

Aby vše paní Vojtíšková zvládla, přivedla si dnes posily, tři kamarádky, seniorky. I ony zabavují drobtinu s nadšením, bez nároku na odměnu. „Program je týdenní. V pondělí, úterý, ve středu chodí vždy jedna z nás. Ve čtvrtek dorazíme ve čtyřech, aby si nás děti rozdělily, jinak by byla tahanice. V pátek přijde zas jedna z nás. I když míváme jiné aktivity, tohle je krásná změna v za-

běhnutém pořádku,“ popisuje model projektu.

S přítelkyněmi se do něj zapojila loni. „Děti mě baví. Vnoučata mám dospělá, na pravnoučata čekám. Jen se na ně podívejte, jak milé jsou,“ ukazuje na předškoláky.

Oni zase na oplátku chodívají na schůze seniorského klubu, aby vy-

stoupeními potěšili seniory. Mezi-generační harmonie na Petřinách funguje také díky tamní škole, v níž školka sídlí a která poskytuje v jídelně zázemí ke schůzkám starších občanů. Vojtíšková je jejich pravidelnou návštěvnicí. Do budovy to nemá daleko, bydlí pár metrů od ní.

Aby se také stali čtecími prarodiči, aktivně přesvědčuje všechny své známé. Zatím uspěla asi u dvacítky žen z klubu. „Teď jsem oslovila pána, zda by mohl být pohádkovým dědečkem. Tvářil se nadšeně, uvidíme,“ říká vitální seniorka.

Jako zkušená máma a babička pozoruje, že dnešním dětem podobná péče chybí: „Jako by strádaly v citovém zázemí. Nikomu nic nevyčítám. Je taková překotná doba. Mě těší, že nás malí zdraví při procházkách venku. Volají: Dobrý den, babičko. I já si některé pamatuji jménem.“

A to je jeden z důležitých výstupů projektu, upřesňuje mi jeho regionální koordinátorka Petra Škáchová. Ukázat předškolákům, jak jsou seniory důležití, že umí to co mladí, a navíc vyslechnou, pohladí.

Brněnský Trojlístek

- Vznikl v Centru pro rodinu a sociální péči v moravské metropoli v roce 2012.
- Usiluje o spojení tří stran: dětí, rodičů, náhradních babiček.
- V letech 2012–2014 byl spolufinancován penězi z evropských fondů. Teď na něj přispívají Jihomoravský kraj, Magistrát města Brna, Odbor zdraví a městská část Brno-střed. Odměny babičkám vyplácejí rodiny. Těch je nyní v databázi přes 300.
- Aktivních je asi 90 „babiček“, žen nad 50 let. Celkem se jich zapojilo už přes 150.
- Dědečkové se do služby samostatně zapojit nemohou. Pokud má však náhradní babička manžela nebo partnera, může se zapojit spolu s ní.

Agentura na babičky

Na nynější poptávku po starších, zkušených dámách vsadila v podnikání Tereza Ráliš. Její agentura Hlí-

dací Babička funguje skoro čtyři roky v Libereckém kraji, v Praze a okolí. Když začínala, často narážela na otázku: proč chcete dát práci ženám, které jsou nezaměstnatelné? „Nakonec vznikla činnost, co dává smysl,“ hodnotí. Sama vlastní babičku na hlídání nemá. Naopak přesně ví, jak si ji představuje: „Mladou slečnu bych si k dětem nevzala. Mají pořád v ruce telefon, sledují Facebook, internet, Instagram. Musela bych mít při výběru velké štěstí, starší dámy tohle nedělají.“

Agentura nyní zaměstnává kolem padesáti žen. Zpravidla překročily pětáctýřicetku. „Horní věkovou hranici nemáme. Vidím kolem sebe, že některé skoro osmdesátice mívají víc energie než šedesátice,“ shrnuje s tím, že ani vzdělání není při výběru vhodné pečovatelky rozhodující:

„Samozřejmě zdravotnice, učitelky jsou vítané, podmínka to ale rozhodně není. Hlídá u nás třeba paní, co bývala soudkyně, další nemá maturitu. Jen diplom vám neřekne, zda

dotyčná miluje děti. Ty potřebují především její lásku, nefalšovanou chuť trávit s nimi čas při hře.“

„Jeich motivem nesmí být, že si vydělají stovku za hodinu. Hlídní je musí bavit, čímž obohatí děti.

O soulad mi jde především. Agentura mě ostatně neživí, na vydělávání peněz máme v rodině jiné podnikatelské činnosti,“ podotýká. V rámci své filozofie nastavila taxy za službu, které patří v Praze v tomto oboru k nejlevnějším.

A za co nejčastěji její zaměstnankyně utrácení? „Řekneme si to otevřeně, některé žijí jen z malého důchodu, u nás si přilepšují. S klidnou duší ale mohu říci, že žádná z nich nehlídá jenom kvůli penězům,“ uzavírá. ■

Stovka na hodinu

Zákazníci platí babičce za hodinu zmíněnou stokorunu, bez rozdílu, zda pečuje o jedno či dvě děti. Něco málo si rodiče připlatí na oblíbené SOS lince. Mohou na ni zavolat vždy, když potřebují řešit krizové situace, i o víkend. „Když máte nenadálý problém, zajistíme vám nejpozději do dvou hodin paní na hlídání. Mluvím o Praze. Služba je za 120 korun na hodinu. Bydlíte-li v jejím okolí, musíte si pro hlídačku zajet k ní domů nebo se s ní domluvit, že jí připlatíte za to, že dorazí k vám,“ objasňuje Ráliš.

Typickým klientem agentury nejsou podle ní překvapivě bohaté rodiny, ale spíše ty, co rozpočty důkladně sledují, rodiče pracují, matka se musí vrátit záhy po porodu do zaměstnání. Najmutím pomocnice prostě řeší běžný chod domácnosti.

>> Marta Ilievová z brněnského Trojlístku říká, že o náhradní babičky je v moravské metropoli veliký zájem. V databázi mají už na tři sta rodin, které by rády jejich nabídky využily. Foto Právo – Petr Horník

(Inzerce)

Svitte chytře s RWE!

Víte, že jen na svícení můžete ušetřit tisíce korun ročně? S novou službou od RWE si můžete bez investice jediné koruny pronajmout úsporné LED žárovky a snížit tak okamžitě spotřebu a výdaje za elektřinu v celé domácnosti. Stačí navštívit kterékoliv zákaznické centrum RWE, vybrat si typ a počet žárovek, a hned si je i odnést domů. Součástí služby je navíc i nekonečná záruka, která platí po celou dobu pronájmu. A to nejlepší nakonec – pronájem vás nebude stát ani korunu, zaplatí se totiž z úspor. Zkrátka chytrý, kdo si koupí LED žárovky, chytřejší, kdo si je pronajme!

www.svittechytře.cz